

Eesti fosforiidi uuringute ja kasutusvõimaluste hetkeseisust

Lauri Joosu, Eesti Geoloogiateenistus (lauri.joosu@egt.ee)

Eesti Geoloogiateenistus (EGT) taaskäivitas fosforiidiuuringud pärast fosforiidisõda tekkinud 30-aastast pausi. Esimese etapi käigus töötati läbi peamised Virumaal läbiviidud uuringuaruanded ning digitaliseeriti keemiline ja litostratigraafiline andmestik, mille põhjal koostati ruumimudel. Mudeli valideerimiseks viidi läbi puurimised ning saadud südamikest mõõdeti keemilisi ning füüsikalisi parameetreid. Varasemate aruannetega võrreldes pöörasime suuremat tähelepanu haruldaste muldmetallide sisaldustele. Tehtud tööde aruanded jõuavad peatselt ka Geoloogiafondi (EGF-9594 ja EGF-9595).

Lisaks viidi läbi ruumianalüüs piiritlemaks alasid, kus võiks jätkata edasiste uuringutega arvestades nii fosforiidi kvaliteeti kui erinevaid maakasutuspiiranguid. Piiritletud aladel arvutati esialgsed kaevandamise ja rikastamise hinnad ning modelleeriti kaevandamise mõju põhjaveele. Sellekohane aruanne on leitav geoloogiafondist (EGF-9643).

Lähtuvalt esimese etapi tulemustest otsustas Vabariigi Valitsus rahastada EGT uuringuid perioodil 2023–2025, eesmärgiga leida ühel perspektiivsel uuringualal majanduslikult efektiivne ja keskkonnasäästlik fosforiidi väärindamise (sh haruldaste muldmetallide eraldamise) lahendus. Samuti soovime leida majanduslikult otstarbekaid viise kaasnevate ressursside kompleksseks väärindamiseks.